

МІНІСТЕРСТВО
ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

UKRAINE
HERBAL PRODUCTS
ASSOCIATION

19 лютого 2021 р.
м. Київ, Україна

НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА

PLANTA+

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ВИРОБНИКІВ ФІТОСИРОВИНИ УКРАЇНИ

«PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА»

**Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції**

**19 лютого 2021 року
м. Київ**

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УКРАИНЫ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ А.А. БОГОМОЛЬЦА
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЧАСТНОЕ ВЫСШЕЕ УЧЕБНОЕ ЗАВЕДЕНИЕ
"КИЕВСКИЙ МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ"
ИНСТИТУТ БОТАНИКИ ИМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАИНЫ
АССОЦИАЦИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ ФИТОСЫРЬЯ УКРАИНЫ

**«PLANTA+.
НАУКА, ПРАКТИКА И
ОБРАЗОВАНИЕ»**

**Материалы
Международной научно-практической
конференции**

**19 февраля 2021 года
г. Киев**

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
BOGOMOLETS NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY
NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY
PRIVATE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION
"KYIV MEDICAL UNIVERSITY"
M.G. KHOLODNY INSTITUTE OF BOTANY
UKRAINE HERBAL PRODUCTS ASSOCIATION

**«PLANTA+.
SCIENCE, PRACTICE AND
EDUCATION»**

**The proceedings
of the International Scientific and Practical
Conference**

**February 19, 2021
Kyiv**

УДК 615.322(477)(082)

P-71

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Мінарченко В. М., доктор біологічних наук, професор
Карпюк У. В., доктор фармацевтичних наук, професор
Бутко А. Ю., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ковальська Н. П., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ламазян Г. Р., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Чолак І. С., кандидат фармацевтичних наук, доцент
Ємельянова О. І., кандидат медичних наук, доцент
Махinya Л. М., кандидат біологічних наук, доцент
Струменська О. М., кандидат медичних наук, доцент
Підченко В. Т., кандидат фармацевтичних наук, доцент

P-71 PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 19 лютого 2021 р.). – Електрон. дані. – Київ, ПАЛИВОДА А. В., 2021. 621 с.

ISBN 978-966-437-606-5.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «PLANTA+. НАУКА, ПРАКТИКА ТА ОСВІТА». У збірнику опубліковано результати наукових досліджень провідних вчених України та іноземних фахівців з питань фітохімічного аналізу, стандартизації лікарської рослинної сировини, інтродукції, ресурсознавства лікарських рослин. Висвітлено питання технології та аналізу лікарських засобів рослинного походження, дієтичних добавок, лікувально-профілактичних та косметичних засобів. Представлені фармакологічні дослідження з питань безпеки та застосування у клінічній практиці лікарських засобів рослинного походження. Розглянуто проблеми модернізації навчального процесу та орієнтації на дистанційне навчання у закладах освіти.

Матеріали представляють інтерес і можуть бути корисними для широкого кола наукових та науково-педагогічних працівників наукових установ, закладів вищої освіти фармацевтичного, медичного, біологічного профілю, докторантів, аспірантів, студентів, співробітників фармацевтичних підприємств та громадських організацій.

Друкується в авторській редакції. Відповідальність за достовірність наданого для видання матеріалу несуть автори одноосібно. Будь-яке відтворення тексту без згоди авторів забороняється.

УДК 615.322(477)(082)

© Національний медичний університет
ім. О. О. Богомольця, 2021

© Колектив авторів, 2021

ISBN 978-966-437-606-5

References:

1. LMS Moodle: Distance international education in cooperation of higher education institutions of different countries / N. Kerimbayev, J. Kultan, S. Abdykarimova, A. Akramova. Education and Information Technologies. 2017. № 22(5). P. 2125-2139.
2. Muhambetaliev S. Kh., Kasymova A. Kh. The Introduction of Elements of Dual Education System: Experience, Problems, Prospects. Indian Journal of Science and Technology. 2016. № 9(47). P. 1-12.
3. Simonson, M. and Berg, Gary A. Distance learning [Electronic resource]: Encyclopedia Britannica. Retrieve from <https://www.britannica.com/topic/distance-learning> (Accessed 10 February 2021).

АНАЛІЗ ПРАКТИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Білявський С.М., Постернак Н.О.

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,
м. Київ, Україна,**

**Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова,
м. Київ, Україна**

sm.bilyavskiy@gmail.com, nposternak1976@gmail.com

Ключові слова: дистанційне навчання, освітній процес, змішане навчання, освітні ресурси.

Вступ. Вся освітня система від початкового до вищого рівня була спантелечена у період коронавірусної хвороби 2019 (COVID-19) не тільки в Україні, але й в усьому світі. Це дослідження являє собою аналіз практик організації освітнього процесу в дистанційному та змішаному режимах, прийнятих вищими закладами освіти для забезпечення належного рівня опанування студентами знань. Мета статті полягає у вирішенні необхідних основ онлайн-викладання та навчання в освіті за умов дистанційної організації освітнього процесу, і як існуючі ресурси освітніх закладів можуть ефективно трансформувати академічну освіту в онлайн-освіту за допомогою віртуальних інструментів. У роботі використано аналіз практики організації освітнього процесу Національного медичного університету імені О.О. Богомольця та Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Цінність статті полягає в тому, щоб скласти цілісну картину поточної діяльності з викладання та навчання он-лайн упродовж карантинних обмежень, включаючи встановлення зв'язку між процесом управління змінами та процесом навчання в режимі он-лайн, з метою усунення окремих недоліків такої організації освітнього процесу [1].

Матеріали та методи. Карантинні обмеження зумовили керівників закладів освіти ужити заходів щодо обмеження кількості учасників освітнього процесу. Нажаль, введення таких заходів дещо порушили функціонування закладів освіти. Проте, було прийнято рішення щодо запровадження

альтернативних варіантів продовження освітнього процесу. З метою ефективного продовження освітнього процесу було організовано дистанційне та змішане навчання, яке виявилось придатним для забезпечення безпечного освітнього середовища.

Викладачі та студенти швидко опанували цифрові освітні технології. Як свідчить досвід, таких технологій виявилось досить багато. Проте, не всі цифрові освітні технології виявились придатними для швидкого їх впровадження в освітній процес українських закладів освіти. Більшість таких технологій вимагають швидкісного інтернет зв'язку, сучасних електронних пристроїв, навичок користування контентом цифрової освітньої технології. Ці обставини на короткий час призупинили освітній процес закладів освіти, проте не на довго. Аналіз відкритих доступних джерел дозволяє стверджувати, що освітянська спільнота дуже швидко зреагувала та опанувала окремі технології дистанційної освіти.

Організація освітнього процесу безпосередньо в НПУ імені М.П.Драгоманова та НМУ імені О.О.Богомольця в період жорстких карантинних обмежень відбувалася виключно дистанційно, а під час адаптивного режиму – за змішаною аудиторно-дистанційною формою навчання. Зокрема, викладачі використовували для дистанційного навчання такі платформи як Moodle, Zoom, Google meet, Classroom. Треба зазначити, що в період карантинних обмежень окрім згаданих освітніх платформ, широке застосування в освітньому процесі отримали соціальні мережі такі як Viber, Telegram, Facebook, які використовувались не тільки як засоби комунікації, а й як освітній інструмент, оскільки також містять функціональні можливості освітньої платформи.

Аналіз характеристик основних освітніх платформ для дистанційного навчання дозволив розподілити їх на три групи відповідно до їх призначення, а саме:

1. Ресурси освітньої програми: сюди віднесено уроки, відео, інтерактивні навчальні модулі та інші ресурси, які безпосередньо знайомлять студентів з освітнім контентом.

2. Ресурси професійного розвитку: це методичні ресурси, які можуть бути корисними викладачам, які містять змістовий методичний контент, який знайомить з правилами, прийомами та можливостями дистанційної роботи зі студентами.

3. Інструменти: сюди увійшли онлайн-інструменти, які можуть допомогти в управлінні викладанням, наприклад засоби комунікації, системи управління освітнім процесом, якими можуть користуватися викладачі та студенти [2].

Аналіз використання освітніх дистанційних платформ дозволяє зробити висновок, що всі зазначені ресурси мають певне призначення та певним чином впливають на розвиток особистих якостей користувачів. Зокрема, можемо зазначити, що це: когнітивні навички, міжособистісні навички, внутрішньоособистісні навички [3]:

1. Когнітивні навички

1.1. Когнітивні стратегії, критичне мислення, вирішення проблем, аналіз, логічне мислення, інтерпретація, прийняття рішень.

1.2. Знання, компетентність та комунікативні навички, навички активного слухання, знання предметів, можливість використовувати докази та оцінювати упередження в інформації, цифрова грамотність.

1.3. Творчість, інновації.

2. Міжособистісні навички

2.1. Навички роботи в групі, спілкування, співпраця, координація, емпатія, перспектива, вирішення конфліктів, домовленості.

2.2. Лідерство, відповідальність, само презентація, соціальний вплив.

3. Внутрішньоособисті навички

3.1. Інтелектуальна відкритість, адаптованість, особиста та соціальна відповідальність, здатність до навчання впродовж життя, інтелектуальний інтерес та допитливість.

3.2. Трудова етика, відповідальність, ініціативність, самоспрямування, наполегливість, продуктивність, самоконтроль, рефлексивні навички, професіоналізм

3.3. Самоефективність, самоконтроль та самооцінка, фізичне та психічне здоров'я [3].

Узагальнення та аналіз використання дистанційних платформ дозволив зробити деякі узагальнення:

Zoom - це інструмент відеоконференції з хмарною платформою для відео- та аудіоконференцій, співпраці, чату та вебінарів. Його можна використовувати з мобільних пристроїв, настільних комп'ютерів, ноутбуків. Його функції, зокрема чат, спільний доступ до екрану, дають можливість підвищити ефективність онлайн зустрічей, створювати віртуальні класи, гібридні групи для роботи над проектами. Користувачі мають можливість запису сеансів зустрічей.

Користування ресурсом сприяє розвитку когнітивних та особистісних навичок, орієнтуючись у віртуальному середовищі.

Moodle - це онлайн-освітня платформа, створена для забезпечення персоналізованих освітніх середовищ, програмне забезпечення з відкритим кодом. Цільові користувачі переважно викладачі та студенти. Moodle можна використовувати із завантаженим програмним забезпеченням або через Інтернет, він доступний на різних пристроях.

Що стосується навичок, оскільки Moodle є освітньою платформою, його можна використовувати для підтримки когнітивних, а також соціально-емоційних навичок.

Google Classroom - це безкоштовний веб-сервіс, призначений для вчителів створювати заняття, розповсюджувати завдання, створювати опитування, вікторини та спілкуватися зі студентами. Цей ресурс є складовою Google Drive, Google Docs, Gmail, Google Calendar.

Google Classroom може підтримувати когнітивні та особистісні навички, оскільки це освітня платформа.

Google Meet - сервіс для комунікацій. Складається з додатків Meet (для групового відеозв'язку) і Chat (для створення групових чатів). Працює на мобільних платформах. До зустрічі в Google Meet можуть долучитися до 100 учасників. Сервіс можна використовувати у більшості браузерів, але його не

можна встановити на комп'ютер. Однак користувачі можуть встановити додатки для смартфона чи планшета.

Використання ресурсу сприяє розвитку когнітивних та особистісних навичок, орієнтуючись у віртуальному середовищі.

Також хотілось би зазначити, що освітяни, опанувавши нові функціональні можливості зазначених вище соціальних мереж (Viber, Telegram, Facebook), по новому переосмислили застосування їх в освітньому процесі, використовуючи як повноцінний освітній інструмент, а не тільки як засіб комунікації.

Результати та їх обговорення. Так, пандемія зумовила прискорення впровадження дистанційних освітніх технологій, які трансформували сферу освіти, задаючи їй нового вектору розвитку. Створення інтерактивних освітніх програм, автоматизація освітніх систем, організація віртуальних класів перетворилося в повсюдну практику. В умовах адаптивного карантину застосовуються змішані моделі навчання, впроваджуються елементи електронного навчання і дистанційних освітніх технологій.

Освоївши весь спектр форм дистанційної роботи, викладачі цілком готові створювати власний освітній контент, використовуючи сервіси систем дистанційного навчання (вони відповідають за інформаційне наповнення навчальних курсів і дозволяють функціонально розширювати її можливості). Такий підхід має на увазі, що онлайн-навчання – це перш за все когнітивний і соціальний процес, а не просто процес передачі інформації за допомогою Інтернет.

Висновки. Участь в організації дистанційного навчання дозволяє зробити висновок про те, що онлайн освітні технології все ж сприяють розвиткові комунікативних навичок і формують інтелектуальні вміння студентів, розвивають творчий потенціал, мотивацію до навчання, предметних і метапредметних знань і умінь критичного мислення, навичок самооцінки. Дистанційне навчання формує у студентів навички та уміння роботи з різними інформаційними джерелами, досвід самоосвіти, так само сприяють соціалізації та індивідуалізації особистості. Звичайно, дистанційне навчання висуває особливі вимоги до його учасників. Викладачеві та студентам необхідно володіти дослідницькими і пошуковими методами, вміти організовувати власну самостійну роботу і звичайно ж постійно підвищувати особистий рівень комп'ютерної грамотності, що в результаті дає можливість зручно, якісно і швидко використовувати сучасні онлайн-технології в освітньому процесі.

Перелік посилань:

1. Білявський С.М., Постернак Н.О. Організація дистанційного навчання та реалізація компетентнісного підходу в умовах надзвичайних ситуацій. Актуальні проблеми сучасної науки, XLII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Вінниця, 6 квітня 2020 року. – Ч.4, с. 76. https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2020/04/4частина_квітень_-1.pdf

2. Education for Life and Work: Developing Transferable Knowledge and Skills in the Twenty-First Century, National Academies Press, Washington, DC. https://hewlett.org/wp-content/uploads/2016/08/Education_for_Life_and_Work.pdf

3. Pellegrino, J. W. & Hilton M. L. National ICT Program- A Lever to Change Teachers' Work. American Journal of Educational Research. 2014, Vol. 2 No. 9, 727-734. <http://www.sciepub.com/reference/66105>

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФАРМАЦЕВТИЧНА БОТАНІКА» ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПРОВІЗОРІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Богату С.І.

Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна
svetabogatu.sb@gmail.com

Ключові слова: дистанційне навчання, фармацевтична ботаніка, сервіси Google, Microsoft Teams, методика викладання, соціальні мережі

Вступ. Пандемія коронавірусної хвороби COVID-19 вплинула на всі сфери людського життя, в тому числі і на навчання школярів та студентів. Впроваджений карантин для недопущення поширеності коронавірусної хвороби на території України змінив наше життя і поставив перед освітянами нові виклики – забезпечити проведення навчання в дистанційному режимі, не втративши при цьому в якості освіти. Інформаційні та комп'ютерні технології стали в нагоді для реалізації даного завдання з організації та проведення навчання у дистанційному режимі.

Мета роботи: висвітлення досвіду проведення практичних занять із фармацевтичної ботаніки для майбутніх провізорів

Матеріали та методи. Бібліосемантичний, аналітичний, логічний, узагальнюючий.

Результати та їх обговорення. Навчальна дисципліна «Фармацевтична ботаніка» посідає одне з основних місць в підготовці студентів-фармацевтів, являючи собою перший етап знайомства із флорою України та світу, лікарськими рослинами та сировиною, станом природних ресурсів лікарських рослин тощо та готуючи підґрунтя для таких дисциплін як «Навчальна практика із фармацевтичної ботаніки», «Фармакогнозія», «Навчальна практика із фармакогнозії», «Ресурсознавство лікарських рослин» та «Виробнича практика із фармакогнозії», закладаючи основи анатомії та морфології рослин, систематики рослин, фітоєкології, фітогеографії та фітоценології.

Фармацевтична ботаніка – дисципліна практично орієнтована, спрямована на опанування таких практичних навичок як робота зі світловим та електронним мікроскопом, вивчення мікропрепаратів, ідентифікація рослин та встановлення їх систематичного положення за гербарними зразками.

Організуючи процес викладання даної дисципліни в умовах дистанційного навчання під час карантину COVID-19 необхідно було врахувати усе вище перераховане, тобто студенти мали опанувати теоретичний матеріал та практичні навички.